

Opasraportti

HuTK - Yleinen teologia 2009-2011 (2009 - 2011)

Yleinen teologia

Yleinen teologia on humanistisen tiedekunnan piiriin kuuluva oppiaine. Sen käytännön asioista vastaa avoimen yliopisto-opetuksen toimisto.

Puh. 08-553-7313, 08-553 7314, 08-553-7320

www-sivut: <http://www.kotu oulu.fi/avoin/>

Opiskelu oikeus

Opiskelu oikeutta haetaan avoimelta yliopistolta. Opinto-oikeus on maksullinen.

Oppiaineen luonteesta

Yleinen teologia ei ole itsenäinen teologinen aine, vaan kooste teologisista oppiaineista. Siihen sisältyvät perustiedot eksegetiikasta, kirkkohistoriasta, systemaattisesta teologiasta, käytännöllisestä teologiasta ja uskontotieteestä. Humanistinen tiedekunta käyttää yleisen teologian opetuksessa Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan opetussuunnitelmaa. Yleisen teologian perus- ja aineopintojen (yht. 60 op) kokonaisuus tuottaa opiskelijoille, joilla on aineenopettajan pätevyys, kelpoisuuden opettaa uskontoa peruskoulussa ja toisena opetettavana aineena lukiassa (opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan).

Opetussuunnitelma

Perusopinnot 25 op

Tavoite

Yleisen teologian perusopintojen tavoitteena on perehdyttää opiskelija Raamatun synnyn ja sen olennaisen sisällön problematiikkaan, kristillisen kirkon vaiheisiin sekä kristillistä uskoa ja etiikkaa koskevien käsitysten tutkimukseen. Opinnoissa tarkastellaan myös maailman muita uskontoja - erityisesti korkeauskontoja ja nykyajan uusia uskontoja - sekä niiden tieteellistä tutkimusta. Tavoitteena on lisäksi kristillisen seurakunnan toiminnan ja jumalanpalveluksen tunteminen sekä kirkon kasvatustoimintaan ja koulun uskontokasvatukseen perehtyminen.

Sisältö

Yleisen teologian perusopintojen opintokokonaisuus (25 op) koostuu opintojaksoista 708100P-708104P. Opiskelija suorittaa jokaisesta viidestä oppiaineesta viiden opintopisteen jakson, johon sisältyvät luennot sekä luentoihin liittyvä kirjallisuus.

Arviointi

Kukin opintojakso arvioidaan asteikolla 0-5. Opintokokonaisuuden arvosana määräytyy opintojaksojen painotetun keskiarvon mukaan. Kokonaisuuden arvosanaksi annetaan erinomainen (5), kiitettävä (4), hyvä (3), tyydyttävä (2) tai välttävä (1).

Aineopinnot 35op

Tavoite

Yleisen teologian aineopinnot 35 op koostuu perinteisistä teologisista oppiaineista. Yleisen teologian aineopinnot yhdessä perusopintojen kanssa (yht. 60 op) tuottaa opiskelijoille, joilla on aineenopettajan pätevyys, kelpoisuuden opettaa uskontoa peruskoulussa ja toisena opetettavana aineena lukiossa (opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 10§:n sekä tämän asetuksen muuttamisesta annetun asetuksen (865/2005) 10§:n mukaan). Yleisen teologian aineopintojen opinto-oikeuden saamisen edellytyksenä ovat yleisen teologian perusopintojen suorittaminen vähintään arvosanalla hyvät tiedot (opintojaksojen painotettu keskiarvo vähintään 3/5).

Sisältö

Yleisen teologian aineopinnot koostuvat viidestä 5 op:n laajuudesta aineopintojaksosta (708105A-708110A). Näiden lisäksi opintoihin kuuluu osallistuminen yleisen teologian seminaariin sekä seminaarityön laatiminen jonkin teologisen oppiaineen alalta. Seminaarin (708110A) laajuus on yhteensä kymmenen (10) opintopistettä.

Arviointi

Kukin opintojakso arvioidaan asteikolla 0-5. Opintokokonaisuuden arvosana määräytyy opintojaksojen painotetun keskiarvon mukaan. Kokonaisuuden arvosanaksi annetaan erinomainen (5), kiitettävä (4), hyvä (3), tyydyttävä (2) tai välttävä (1).

Tutkintorakenteisiin kuulumattomat opintokokonaisuudet ja -jaksot

708100P: Eksegetiikan perusteet, 5 op
 708105A: Eksegetiikka, 5 op
 708106A: Kirkkohistoria, 5 op
 708101P: Kirkkohistorian perusteet, 5 op
 708108A: Käytännöllinen teologia, 5 op
 708103P: Käytännöllisen teologian perusteet, 5 op
 708107A: Systemaattinen teologia, 5 op
 708102P: Systemaattisen teologian perusteet, 5 op
 708109A: Uskontotiede, 5 op
 708104P: Uskontotieteen perusteet, 5 op
 708110A: Yleisen teologian seminaari, 10 op

Opintojaksojen kuvaukset

Tutkintorakenteisiin kuulumattomien opintokokonaisuuksien ja -jaksojen kuvaukset

708100P: Eksegetiikan perusteet, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708100P Eksegetiikan perusteet (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Luentokurssin suoritettuaan opiskelija:

1. ymmärtää raamatuntutkimuksen ja -tulkinnan ongelmia
2. osaa lukea yleistajuista eksegeettistä kirjallisuutta
3. osaa suhteuttaa eksegeettisen tutkimuksen muunlaiseen Raamatun käyttöön
4. tuntee Raamatun kirjojen sisältöä ja ymmärtää niiden aseman historiallisessa jatkumossa.

Toteutustavat:

Luennot (24 t) Luentoihin valmistaudutaan lukemalla eksegetiikkaa koskeva artikkeli teoksesta P. Luomanen (toim.), Teologia. Johdatus tutkimukseen, s. 12-63.

Oppimateriaali:

R. Sollamo (toim.), Paimentolaisten uskonnosta kirkkolaitokseksi. (133 s.; kirjallisuuden lukeminen kannattaa aloittaa tästä teoksesta)

K. Kuula - M. Nissinen - W. Riekkinen, Johdatus Raamattuun. (1. tai 2. painos; 281 tai 341 s.)

R. Uro - O. Lehtipuu (toim.), Nasaretilaisen historia. (262 s.)

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luennot ja kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708105A: Eksegetiikka, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708105A Eksegetiikka (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Opiskelija syventää peruskurssilla oppimiaan eksegetiikan tietoja ja taitoja. Opiskelija perehtyy opintojakson kirjallisuudessa esiintyviin raamatuntutkimuksen kysymyksiin, näkökulmiin ja tutkimustuloksiin arkeologia mukaanlukien. Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää tieteellisen raamatuntutkimuksen perusteita ja Raamatun tekstien monivaiheisen synty- ja tulkintahistorian. Hän osaa vertailla toisiinsa Vanhan ja Uuden testamentin sekä apokryfikirjojen sisältöjä, niiden taustoja, synty- ja ajanhistoriaa. Hän osaa eritellä kristinuskon syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.

Oppimateriaali:

T. Veijola, Dekalogi. (253 s.)

L. Aejmelaesus, Kristinuskon synty. (2. uud. p.; 474 s.)

R. Hakola - J. Pakkala, Kristinuskon ja juutalaisuuden juuret: arkeologian näkökulmia. (224 s.)

A. Huhtala - J. Kiilunen (toim.), Urhea Judit, viisas Sirak. Johdatus Vanhan testamentin apokryfikirjoihin. (334 s.)

Aejmelaesus, Kristinuskon synty tentitään aina. Muun kirjallisuuden halutessaan suorittaa osittain tai kokonaan lukupäiväkirjalla tai esseellä. Ohjeet korvaavan tehtävän pituudesta yms. <http://www.helsinki.fi/teol/pro/ihminen/ohjeet>

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708106A: Kirkkohistoria, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708106A Kirkkohistoria (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Opintojakso syventää ja laajentaa kirkkohistorian perusopinnoita.

Oppimateriaali:

K. Arffman, Kristinuskon historia. (269 s.)

S. Heininen, Ihmistä suurempi. (191 s.)

Mäkinen (toim.), Lasaruksesta leipäjonoihin. (327 s.)

Kristinuskon Suomessa, Suomalaisen Teologisen Kirjallisuusseuran vuosikirja 2006 (STKSJ 249). (308 s.)

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708101P: Kirkkohistorian perusteet, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708101P Kirkkohistorian perusteet (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee kirkon historian eri aikajaksot ja osaa selittää niiden keskeiset sisällöt ja tärkeimmät vaikuttajat. Hän tunnistaa oman aikansa kristinuskon ilmenemismuotojen historialliset juuret ja osaa verrata toisiinsa Suomen ja muun maailman kirkkojen kehitystä.

Toteutustavat:

Luennot (24 t). Luentoihin valmistaudutaan lukemalla kirkkohistorian artikkeli teoksesta P. Luomanen (toim.), Teologia. Johdatus tutkimukseen, s. 65-89.

Oppimateriaali:

S. Heininen & M. Heikkilä, Suomen kirkkohistoria. (285 s.)

Ahola & Antikainen & Salmesvuori (toim.), Eevan tie alttarille. Nainen kirkon historiassa. (239 s.)

K. Arffman, Mitä oli luterilaisuus? Johdatus kadonneeseen eurooppalaiseen kristinuskon tulkintaan. (4.p.; n. 350 s.)

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luennot ja kirjallisuus tentitään.

708108A: Käytännöllinen teologia, 5 op**Voimassaolo:** 01.08.2005 -**Opiskelumuoto:** Aineopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Humanistinen tiedekunta**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** suomi**Leikkaavuudet:**

ay708108A Käytännöllinen teologia (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Aineopinnotjakson tavoitteena on syventää ja laajentaa perusopinnoissa saatua tietämystä kaikissa käytännöllisen teologian oppiaineissa, erityisesti kirkkososiologian ja jumalanpalveluselämän osalta.

Oppimateriaali: Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004-2007 [http://www.evl.fi/kkh/ktk/nelivuotiskertomus2004_2007/kertomus.pdf] (396 s.).

P. Lempiäinen, Pyhät toimitukset (4. p.), s. 11-249, 335-360.

J. Jolkkonen et al. (toim.), Saarnan käsikirja (372 s.).

H. Aaltonen et al. (toim.), Rippikoulun käsikirja (255 s.).

J. Kiiski, Sielunhoito (282 s.).

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).**Suoritustavat ja arviointikriteerit:**

Kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708103P: Käytännöllisen teologian perusteet, 5 op**Voimassaolo:** 01.08.2005 -**Opiskelumuoto:** Perusopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Humanistinen tiedekunta**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opintokohteen kielet:** suomi**Leikkaavuudet:**

ay708103P Käytännöllisen teologian perusteet (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Luentokurssin suoritettuaan opiskelija:

1. tuntee käytännöllisen teologian peruskäsitteitä kuten liturgia,

homiletiikka, kirkkovuosi, kirkolliset toimitukset, kateketiikka, kirkkotaide

2. osaa tarkastella uskonnollista elämää ja toimintaa käytännöllisen teologian viitekehyksestä käsin

3. tuntee jumalanpalveluselämään, kirkkovuoteen, kirkkososiologiaan ja uskonnonpedagogiikkaan liittyvää tutkimusta

4. osaa hankkiutua käytännöllisen teologian lähteille (esim. Jumalanpalvelusten kirja ja Kirkollisten toimitusten kirja).

Toteutustavat:

Luennot (24 t). Luentoihin valmistaudutaan lukemalla käytännöllistä teologiaa koskeva artikkeli teoksesta P.

Luomanen (toim.), Teologia. Johdatus tutkimukseen, s. 149-170.

Oppimateriaali:

H. Kotila, Liturgian lähteillä (3. p.; 279 s.).

A. Kallioniemi - J. Luodeslampi (toim.), Uskonnonopetus uudella vuosituohannella, s. 1-246.

P. Lempiäinen, Pyhät ajat (5. p.; 252 s.).

K. Aalto - M. Esko - M.-P. Virtaniemi (toim.), Sielunhoidon käsikirja, s. 14-104.

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luennot ja kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708107A: Systemaattinen teologia, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708107A Systemaattinen teologia (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Aineopintojakson tavoitteena on syventää ja laajentaa perusopinnoissa saatua tietämystä kaikissa systemaattisteologisissa oppiaineissa, erityisesti ekumeniikan ja uskonnonfilosofian osalta.

Oppimateriaali:

A.E. McGrath, Kristillisen uskon perusteet: Johdatus teologiaan. (2. tark. p.; 622 s.)

J. Pietarinen & S. Poutanen, Etiikan teorioita. (181 s.)

R. Saarinen, Johdatus ekumeniikkaan. (282 s.)

T. Helenius, T. Koistinen & S. Pihlström (toim.), Uskonnonfilosofia (s. 7-120, 208-302, 354-371, 391-417).

Mikäli opiskelija on tenttinyt perusopinnoissa A.E. McGrathin, Kristillisen uskon perusteet, hän tenttii sen tilalla

teokset P. Annala, Antiikin teologinen perintö, Gassman-Hendrix, Johdatus luterilaiseen tunnustukseen ja M.

Ruokanen, Hermeneutica moderna. Mikäli opiskelija on tenttinyt R. Saarisen, Johdatus ekumeniikkaan, hän tenttii

sen tilalla Kirkkotiedon kirjan (toim. Pekka Metso - Esko Ryökäs).

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708102P: Systemaattisen teologian perusteet, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708102P Systemaattisen teologian perusteet (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Luentokurssin suoritettuaan opiskelija:

1. ymmärtää miten systemaattisen teologian lähestymistapa poikkeaa historiallisista tai empiirisistä lähestymistavoista
2. tuntee systemaattisen teologian käsitteitä ja ajattelutapoja
3. on saanut yleiskuvan teologianhistoriasta ja systemaattisteologisista oppiaineista.

Toteutustavat:

Luennot (24 t). Luentoihin valmistaudutaan lukemalla systemaattista teologiaa koskeva artikkeli teoksesta P. Luomanen (toim.), Teologia. Johdatus tutkimukseen, s. 91-124.

Oppimateriaali:

- J. Piikala, Johdatus dogmatiikkaan. (v. 2009 p.)
 J. Hallamaa (toim.), Rahan teologia ja Euroopan kirkot (s. 11-138).
 G. Gassmann - S. Hendrix, Johdatus luterilaiseen tunnustukseen. (260 s.)
 T. Mannermaa, Kaksi rakkautta, Johdatus Lutherin uskonmaailmaan. (2. täyd. p.; 115 s.)

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luennot ja kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708109A: Uskontotiede, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708109A Uskontotiede (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Aineopinnotavoitteena on täydentää perusopinnoissa saatua tietämystä erityisesti nykyajan uskonnollisuuden osalta ja syventää opittua varsinkin uskontopsykologian ja tieteenfilosofisten kysymysten osalta.

Oppimateriaali:

- K. Ketola, Uskonnot Suomessa 2008, s. 190-353.
 T. Martikainen - T. Sakaranaho - M. Juntunen (toim.), Islam Suomessa. Muslimit arjessa, mediassa ja yhteiskunnassa. (265 s.)
 Nils G. Holm, Religionspsykologins grunder. (129 s.)
 Ketola et al. (toim.), Näköaloja uskontoon, s. 54-127 (1. painoksen [1997] mukaan s. 55-127, eli Korkean artikkeli ja Ketolan, Pesosen & Sjöblomin yhteisartikkeli).
 Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjallisuus tentitään.

Arviointiasteikko:

0-5

708104P: Uskontotieteen perusteet, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708104P Uskontotieteen perusteet (AVOIN YO) 5.0 op

Laajuus:

5 op

Osaamistavoitteet:

Luentokurssin suoritettuaan opiskelija:

1. ymmärtää uskontotieteen aseman tieteiden kentässä, erityisesti suhteessa teologiseen tutkimukseen, sekä hahmottaa ymmärtävän ja selittävän uskontotieteen eron (tieteenfilosofinen ja tieteenhistoriallinen näkökulma)
2. tuntee uskontojen peruskäsitteet kansanuskonnoista korkeauskontoihin: šamanismi, magia, pyhä, riitti, myytti, uskonto
3. tuntee uskontofenomenologian, -psykologian ja -sosiologian tavat lähestyä uskontoa sekä näiden tutkimusalojen klassikkoja
4. tutustuu 'uskonnon' määrittelemisen problematiikkaan.

Perusopintojakson kirjallisuus antaa perustiedot tärkeimmistä maailmanuskonnoista. Luennot antavat metodisia valmiuksia kirjan ymmärtämiseen.

Toteutustavat:

Luennot (24 t). Luentoihin valmistaudutaan lukemalla uskontotiedettä koskeva artikkeli teoksesta P. Luomanen (toim.), Teologia. Johdatus tutkimukseen, s. 126-147.

Oppimateriaali:

N. Smart, Uskontojen maailma. (624 s.)

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luennot ja kirjallisuus tentitään.

708110A: Yleisen teologian seminaari, 10 op

Voimassaolo: 01.08.2005 -

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opintokohteen kielet: suomi

Leikkaavuudet:

ay708110A Yleisen teologian seminaari (AVOIN YO) 10.0 op

Laajuus:

10 op

Osaamistavoitteet:

Seminaarissa opiskelija:

1. oppii laatimaan määrämittaisen työn yhdestä rajatusta aihealueesta
2. tutustuu akateemiseen keskustelukulttuuriin
3. saa näkökulmia teologiseen tutkimukseen
4. oppii hahmottamaan tieteellisen kirjoittamisen periaatteita
5. saa syventävää näkökulmaa yhteen valitsemaansa teemaan
6. tutustuu johonkin teologiseen metodiin ja sen soveltamiseen.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Yleisen teologian seminaari (24h). Seminaari edellyttää intensiivistä työskentelyä.

Opiskelijan tulee miettiä etukäteen seminaarityön aihe. On suositeltavaa suorittaa seminaarityöhön lähinnä liittyvä opintojakso ennen seminaariin osallistumista.

Arviointiasteikko:

0-5